

ELEKTRONİK VERGİ DENETİMİNE DOĞRU

● Neslihan İÇTEN İNCE*

I-GİRİŞ

Bilgi toplumuna dönüşüm vizyonunun hayata geçirilmesini amaçlayan “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” ve “e-Dönüşüm Türkiye Projesi 2005 Eylem Planı”nda uygulamaya yönelik eylemlere ağırlıklı olarak yer verilmiştir. e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin başlıca hedefi; vatandaşlara daha kaliteli ve hızlı kamu hizmeti sunabilmek amacıyla; katılımcı, şeffaf, etkin ve basit iş süreçlerine sahip olmayı ilke edinmiş bir devlet yapısı oluşturacak koşulların hazırlanmasıdır.

Bu noktada, kamu idarelerinin hızlı ve kaliteli hizmet sunabilmek için bilişim teknolojilerinden en iyi şekilde yararlanabilmeleri zorunlu hale gelmiştir. Bilişim teknolojilerinde yaşanan bu hızlı gelişmeler kağıt ortamında düzenlenen fatura, beyanname, defter v.b. işlemlerin dijital ortamda yürütülmesini zorunlu kılmış, e-fatura, e-beyanname, e-defter ve nihayetinde e-denetim konusunu önemli hale getirmiştir.

II-ELEKTRONİK VERGİ DENETİMİNİ SAĞLAYACAK GELİŞMELER

Aşağıda başlıklarına yer verilen gelişmeler ile birlikte (bilgisayar kullanılarak yapılacak denetim sayesinde) denetim elemanlarına kolay kontrol im-

* Vergi Denetmeni

kanı sunulacak, vergi denetiminde etkinlik sağlanacaktır. Bu nedenle söz konusu gelişmelerin mükellefler ve meslek mensupları tarafından yakından takip edilmesi ve mükelleflerin bilinçlendirilmesi noktasında meslek mensuplarına büyük görevler düşmektedir.

1-ELEKTRONİK FATURA KAYIT SİSTEMİ (EFKS) ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği'nin elektronik faturalamaya ilişkin ortamın basitleştirilmesi ve modernizasyonunu amaçlayan 2001/115/EC sayılı direktifi(Berber, 2006, 25) ile birlikte ülkemizde de e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında yürütülecek e-devlet çalışmalarında, kamu hizmetlerinin; başta İnternet olmak üzere bilgi çağının gerektirdiği elektronik ortam aracılığıyla sunulması çalışmaları başlatılmıştır. Bu konuda e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı içerisinde e-Ticaret başlığı altında 49 no.lu “Elektronik Faturanın Kullanım Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Yönelik Hazırlık Çalışmalarının Yapılması” (e-fatura) eylemde Maliye Bakanlığı sorumlu kuruluş olarak tanımlanmıştır. Bu noktada ise elektronik fatura alt yapısının bütün unsurları ile hayata geçirilmesine yönelik çalışmalarına devam eden Gelir İdaresi Başkanlığı, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 227. maddesinin 4. fıkrası, mükerrer 242. maddesinin 2 numaralı bendi ile aynı Kanunun mükerrer 257. maddesinin 1 ve 3 numaralı bent hükümleri çerçevesinde konu ile ilgili başlangıç aşaması olarak öngördüğü Elektronik Fatura Kayıt Sistemine (EFKS) ilişkin hazırlık çalışmalarını tamamlamış bulunmaktadır.

Elektronik fatura çalışmaları kapsamında başlatılan, Elektronik Fatura Kayıt Sistemi (EFKS)'nden yararlanmak için başvuran Avea İletişim Hizmetleri A.Ş., Türk Telekomünikasyon A.Ş., Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş., Vodafone Telekomünikasyon A.Ş., TTNNet A.Ş. ve BURSAGAZ Bursa Şehiriçi Doğalgaz Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş. ile protokol yapılmak suretiyle sisteme dahil edilmiştir.

EFKS kapsamında, kurum ve kuruluşların düzenledikleri faturalarda bulunan bazı bilgilerin, belirlenen uygulama ve veri standartları çerçevesinde Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine aktarılması suretiyle faturalara ait ikinci nüshaların kağıt ortamında saklanması zorunluluğunun kaldırılması ile toplam 392.054.322 adet fatura elektronik ortamda düzenlenmiş, ekonomik ve çevresel tasarruf sağlanmıştır.

EFKS sistemi kapsamındaki 5 firmaya faturalarının birinci nüshalarını elektronik ortamda da gönderebilme izni verilmiştir. EFKS kapsamına alınan faturaların EFKS'ye kayıtlı olup olmadığını sorgulanabilmesi amacıyla (www.efatura.gov.tr) internet sitesinden fatura sorgulama hizmeti verilmeye başlanmıştır.

Merkezi bir mesajlaşma ağı oluşturulabilmesi amacıyla 06.06.2008 tarih 5766 sayılı Kanununun 17. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 242. maddesi, "Maliye Bakanlığı; elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, elektronik ortamda tutulmasına ve düzenlenmesine izin verilen defter ve belgelerde yer alması gereken bilgileri internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında Maliye Bakanlığına veya Maliye Bakanlığı'nın gözetim ve denetimine tabi olup, kuruluşu, faaliyetleri, çalışma ve denetim esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecek olan özel hukuk tüzel kişiliğine haiz bir şirkete aktarma zorunluluğu getirmeye, bilgi aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım usul ve esaslarını düzenlemeye ve denetlemeye yetkilidir. Bu Kanunun vergi mahremiyetine ilişkin hükümleri, bu kapsamda kurulan şirketin ortak, yönetici ve çalışanları hakkında da uygulanır." şeklinde değiştirilmiştir.

Vergi Usul Kanunu uyarınca yasal defterlerin elektronik ortamda tutulmasına izin verilmesi ile ilgili Yeni Türk Ticaret Kanununun getireceği deği-

şikliklerle paralel çalışmalara devam edilmektedir. Genel hatları ile Elektronik Fatura Kayıt Sistemi (EFKS); mükellefler tarafından bilgi işlem sistemi aracılığıyla elektronik belge olarak düzenlenen faturalarda bulunan bilgilerin belirlenen standartlarda ve elektronik ortamda Gelir idaresi Başkanlığına aktarılması suretiyle faturalara ait ikinci nüshaların kağıt ortamında saklanması zorunluluğunu ortadan kaldırır; belli şartlar dahilinde faturalara ait birinci nüshaların güvenli elektronik imzalı dijital belge şeklinde oluşturulması ve alıcılara iletilmesine imkan sağlayan bir sistemdir.

2-ELEKTRONİK DEFTER UYGULAMASI

e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı içerisinde e-Ticaret başlığı altında 50 no.lu “Ticari Defterlerin Elektronik Ortamda Tutulması” (e-defter) eylemde Maliye Bakanlığı sorumlu kuruluş olarak tanımlanmıştır.

Vergi Usul Kanununun “**Elektronik Ortamdaki Kayıtlar ve Elektronik Cihazla Belge Düzenleme**” başlıklı mükerrer 242/2. maddesi; “*Elektronik defter, şekil hükümlerinden bağımsız olarak bu Kanuna göre tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgileri kapsayan elektronik kayıtlar bütünüdür.*

Elektronik belge, şekil hükümlerinden bağımsız olarak bu Kanuna göre düzenlenmesi zorunlu olan belgelerde yer alan bilgileri içeren elektronik kayıtlar bütünüdür.

Elektronik kayıt, elektronik ortamda tutulan ve elektronik defter ve belgeleri oluşturan, elektronik yöntemlerle erişimi ve işlenmesi mümkün olan en küçük bilgi ögesini ifade eder.

Bu Kanunda ve diğer vergi kanunlarında defter, kayıt ve belgelere ilişkin olarak yer alan hükümler elektronik defter, kayıt ve belgeler için de geçerlidir. Maliye Bakanlığı, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkilidir.

(5766 sayılı Kanununun 17. maddesiyle değişen paragraf) (06.06.2008 tarihinden geçerli olmak üzere) Maliye Bakanlığı; elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, elektronik ortamda tutulmasına ve düzenlenmesine izin verilen defter ve belgelerde yer alması gereken bilgileri internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında Maliye Bakanlığına veya Maliye Bakanlığının gözetim ve denetimine tabi olup, kuruluşu, faaliyetleri, çalışma ve denetim esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecek olan özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir şirkete aktarma zorunluluğu getirmeye, bilgi aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım usul ve esaslarını düzenlemeye ve denetlemeye yetkilidir.” hükmündedir.

3-ELEKTRONİK BEYANNAME UYGULAMASI

Vergi Usul Kanunu'nun “Yetki” başlıklı mükerrer 257/4. maddesindeki düzenleme ile Maliye Bakanlığı, vergi beyannameleri ve bildirimlerinin internet ve diğer elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında doğrudan mükellefler tarafından gönderilmesine izin verebileceği veya zorunluluk getirebileceği gibi, bunların yetki verilmiş gerçek ve tüzel kişiler aracılığıyla gönderilmesine izin vermeye veya zorunluluk getirmeye de yetkili kılınmıştır. Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu'nun 5228 sayılı Kanununun 3. maddesiyle değiştirilen 28. maddesinin ikinci fıkrasında, beyannamenin elektronik ortamda gönderilmesi halinde, tahakkuk fişinin elektronik ortamda düzenleneceği ve mükellef veya elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verilmiş gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletileceği; bu iletinin, tahakkuk fişinin mükellefe tebliği yerine geçeceği hükme bağlanmıştır. Söz konusu hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden de anlaşılacağı üzere, beyannameler gerek elektronik

ortamda mükellef tarafından doğrudan, gerekse yetki verilmiş aracılar kanalıyla gönderilsin, her iki halde de mükellef tarafından verilmiş addolunacak ve mükellefin kendi beyanı olarak değerlendirilecektir.

Elektronik beyanname uygulamasının amacı ise, mükelleflerin vergilendirmeye ilişkin ödevlerini yerine getirmede, gelişen bilgi işlem teknolojilerinden yararlanmak, vergi beyannameleri ile bildirim ve eklerinin kolay, hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde idareye intikalini sağlamak, vergi beyannamelerinin doldurulmasındaki hataları en aza indirerek mükellef mağduriyetini önlemek, vergi dairesinin beyanname kabul, tarh, tahakkuk ve tahsilat işlemlerini azaltarak iş ve işlemlerini kolaylaştırmak ve diğer alanlarda mükellefe daha iyi hizmet vermesini sağlamaktır. Bu noktada, mükellefler bakanlığın internet sitesi aracılığıyla beyannamelerini elektronik ortamda verebilmekte ve borcu yoktur yazısını aynı şekilde alabilmektedir. Kısacası, mükellefiyete ilişkin başka pek çok işlemlerini vergi dairesine gitmeden gerçekleştirebilme kolaylıklarıyla tanışmıştır.(Gelir İdaresi Başkanlığı, 2008)

E-Beyanname uygulaması ile mükellefler tarafından aşağıda yer alan beyannameler elektronik ortamda gönderilmektedir.

- Katma Değer Vergisi Beyannameleri (1 ve 2 no.'lu),
- Özel Tüketim Vergisi Beyannamesi (2a beyannamesi hariç) (Nisan 2005 döneminden itibaren zorunlu),
- Muhtasar Beyanname (G.V.K 94.Madde),
- Muhtasar Beyanname (K.V.K 24.Madde),
- Damga Vergisi Beyannamesi,
- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamesi,
- Özel İletişim Vergisi Beyannamesi (Nisan 2005 döneminden itibaren zorunlu),
- Şans Oyunları Vergisi Beyannamesi (Nisan 2005 döneminden itibaren zorunlu),
- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi (Beyana tabi geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olanlar için),

- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi (Beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından ibaret olanlar için),
 - Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi (Ticari, zirai ve mesleki kazancı olan mükellefler için zorunlu),
 - Kurumlar Vergisi Beyannamesi (2007 döneminde tüm mükellefler için zorunlu),
 - Geçici Vergi Beyannamesi (Kurumlar Vergisi mükellefleri için 2007 yılının ilk döneminden itibaren zorunlu),
 - Geçici Vergi Beyannamesi (Gelir Vergisi mükellefleri için zorunlu),
 - Noter Harcı,
 - Form B (Form Ba, Form Bs) (Eylül 2005 tarihinden itibaren),
 - G.V.K Geçici 70'inci madde kapsamında Muhtasar Beyanname,
 - G.V.K Geçici 67'nci maddesine göre yapılan tevkifatlar için Muhtasar Beyanname,
 - Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi,
 - Araçları Muayene Yetkisi Verilen Gerçek ve Tüzel Kişilerce Ödenmesi Gereken Hazine Payına İlişkin Bildirim,
 - 5811 sayılı Kanun kapsamında Yurt Dışında Sahip Olunan Varlıklara İlişkin Vergi Beyannamesi (Gerçek ve tüzel kişiler için),
 - 5811 sayılı Kanun kapsamında Yurt Dışında Sahip Olunan Varlıklara İlişkin Vergi Beyannamesi (Sorumlu Bankalar ve Aracı Kurumlar için),
 - 5811 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de Sahip Olunan Varlıklara İlişkin Vergi Beyannamesi,

Elektronik ortamda alınan beyannameler, otomasyon kapsamındaki vergi dairelerinden alınan beyannamelerin %99'unu kapsamaktadır. Vergi tahsilatına yetkili 25 banka ve PTT şubeleri için e-Tahsilat uygulaması devam etmektedir.

4-ELEKTRONİK HACİZ (e-HACİZ) PROJESİ

Bu proje ile devletin vadesi geçen vergi alacaklarının tahsili için elektronik ortamda haciz işlemi gerçekleştirilebilecektir. Sistem, vergi dairesi, merkez ve banka tarafı olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Vergi dairesi ve merkez için uygulama yazılımları hazırlanarak, test çalışmaları tamamlanmış, Elektronik Haciz Projesi ile ilgili bankalarla imzalanan protokoller çerçevesinde elektronik haciz uygulamasına başlanılmıştır.(Gelir İdaresi Başkanlığı, 2008) Bunun için bankaların yanı sıra önümüzdeki süreçte Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Trafik Tescil ile elektronik bağlantılar da kurulacaktır. Geliştirilen otomasyon sistemi ile vergi borcunu ödemeyen mükellefin banka hesabının durumu, gayrimenkul, araba ve diğer mal varlıkları anında görülebilecektir. Bu noktada, e-haciz projesinde herhangi bir yazışmaya gerek olmadan elektronik ortamda icra işlemleri yapılabilecektir.

5-VERGİ DAİRESİ OTOMASYON PROJELERİ

Vergi Dairelerinin Reorganizasyonu Kapsamında VEDOP, VEDOP-2 ve VEDOP-3 Kapsamında E-VDO Projelerine Yönelik Olarak Servisler ve Otomasyon Donanımı Yerleşim Planlarının Hazırlanması: VEDOP, VEDOP-2 ve e-VDO'nun yaygınlaştırılmasına ilişkin olarak otomasyon kapsamına alınan vergi daireleri için mahallinde ve temin edilen mimari projeler üzerinde çalışmalar yapılarak, proje kapsamında otomasyon yapısı değişen vergi daireleri için belirlenen donanım sayısı esas alınmış ve her vergi dairesi için "Servisler ve Otomasyon Donanımı Yerleşim Planı" hazırlanmıştır. Sonuç olarak, 81 ilde müdürlük şeklinde örgütlenen 448 Vergi Dairesi Müdürlüğü ve Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı ile 29 il Vergi Dairesi Başkanlığı VEDOP ve e-VDO kapsamına alınmış olup otomasyona geçmeyen vergi dairesi müdürlüğü kalmamıştır.

6-ÖZELGE OTOMASYON SİSTEMİ

Vergi Dairesi Başkanlıklarınca alınan özelge taleplerinin Gelir İdaresi Başkanlığı onayı ile otomasyon ortamında hazırlanmasını ve GİB teşkilatınca paylaşılabilir bir ortama taşınmasının hedeflediği özelge otomasyon sistemi analiz ve tasarım çalışmaları tamamlanmış olup, programlama çalışmaları sürdürülmektedir.

7-KREDİ KARTI İLE TAHSİLAT

GİB internet sitesi üzerinden motorlu taşıtlara ait vergi ve cezaların kredi kartı ile ödenmesi çalışmaları tamamlanmıştır. Bu çerçevede, Akbank, Garanti Bankası, Halk Bankası ve İş Bankası kredi kartları ile tahsilat yapılabilenekte olup, diğer bankalar ile entegrasyon çalışmaları devam etmektedir.

8-VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI / DEFTERDARLIK GELİR MÜDÜRLÜĞÜ OTOMASYONU (DEFGEL)

29 Vergi Dairesi Başkanlığı ile 52 Defterdarlık gelir müdürlüğünün evrak, uzlaşma işlemleri, mukteza işlemleri, personel işlemleri gibi uygulamaları otomasyon kapsamına alınmış olup, vergi mevzuatı ve uygulamada yapılan değişiklikler doğrultusunda projenin geliştirilmesine devam edilmektedir.

9-VERGİ DAİRELERİNİN MEVZUAT BİLGİ BANKASINA VE UYGULAMALARDA YAPILAN YENİLİK VE DEĞİŞİKLİK DUYURULARINA ERİŞİMİ

Gelir İdaresi Başkanlığının internet hizmetleri kapsamında geliştirdiği vergi kanunları, tebliğler, Bakanlar Kurulu Kararları, sirkülerler, uygulama ve denetim konularında çıkartılan iç genelgeler ile uygulama kullanım kılavuzla-

rı ve uygulamalarda yapılan yenilik ve değişiklik duyurularına; Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlık, vergi dairesi ve malmüdürlüğü gelir servisi personelinin internet ortamında çabuk ve kolay erişmesi sağlanmaktadır.

10-VERGİ DAİRESİ UYGULAMA YAZILIMLARI

Vergi dairesi işlemlerinin tümünün bilgisayarlarla yapılarak iş yükünün azaltılmasının, vergi dairesi çalışmalarında etkinlik ve verimliliğin artırılmasının ve bilgisayar ortamında toplanan bilgilerden sağlıklı bir karar, destek ve yönetim bilgi sisteminin oluşturulmasının hedeflendiği Vergi Dairesi Otomasyon Projesi, Client-server mimaride çalışan vergi daireleri otomasyonu (VDO) ve merkezi yapıda çalışan vergi daireleri otomasyonu (e-VDO) olmak üzere iki ayrı sistem ile yürütülmektedir. VEDOP-3. Aşama kapsamında; VDO sistemini kullanan vergi dairelerinin e-VDO sistemine geçirilmesi ve malmüdürlükleri gelir servislerinin e-VDO sistemi ile otomasyona geçirilmesi planlanmış olup, çalışmalar sürdürülmektedir. Bu doğrultuda, 2008 yılı içerisinde 221 vergi dairesinin e-VDO sistemine geçirilmesi, 193 malmüdürlüğü gelir servislerinin ise otomasyon uygulamalarını kullanmaları sağlanmıştır.

2008 yılı sonu itibariyle; 79 vergi dairesi (VDO), 369 vergi dairesi (e-VDO), Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı (e-VDO), 541 malmüdürlüğü (e-VDO) otomasyon kapsamında bulunmaktadır.

Vergi mevzuatı değişiklikleri ve yenilikleri doğrultusunda vergi dairesi uygulama yazılımlarının geliştirilmesine devam edilmektedir.

11-TAKDİR KOMİSYONU OTOMASYONU

Takdir komisyonu iş ve işlemlerinin otomasyon kapsamına alınması çalışmalarının iki aşamalı olarak yapılması kararlaştırılmıştır. Birinci aşamada; altyapının yapılması, donanımların kurulumu ve takdir komisyonu kullanıcılarının merkezi sorgulamaları kullanmaları, ikinci aşamada ise takdir komisyonu iş ve işlemlerinin otomasyon kapsamına alınması sağlanacaktır.

Birinci aşama ile ilgili olarak 47 takdir komisyonu için altyapı ve donanımların kurulumu yapılmış olup, merkezi sorgulamaları kullanmalarını sağlamak için sistem tanımları yapılmıştır. İkinci aşama ile ilgili olarak takdir komisyonu iş ve işlemlerinin analiz, tasarım çalışmaları tamamlanmış olup, yazılım çalışmaları sürdürülmektedir.

12-DENETİM BİLGİ SİSTEMİ (VEDOS)

Vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi kapsamında denetim kapasitesinin artırılmasına imkan verecek VEDOS projesi ile etkin denetim planlarının yapılabilmesi, eş zamanlı olarak yürütülebilmesi, Vergi Denetmenleri tarafından yapılacak çalışmalarda uygulama birliği ve Vergi Denetmenlerinin daha verimli çalışmalarının sağlanması amaçlanmıştır. Bu sistem ile mükellefin yasal kayıtlarının ve Merkezi Risk Analizi Sistemi çerçevesinde elde edilen verilerin elektronik ortamda vergi denetim elemanlarına aktarımı sağlanarak vergi incelemelerine hız ve etkinlik kazandırılacaktır.

13-VERİ AMBARI (VERİA) PROJESİ

Beyan dışı kalmış vergisel olayların tespiti, mükellef beyanlarının doğruluğunun kontrolü ve denetim birimlerine bilgi desteği sağlamak amacıyla yürütülen proje kapsamında; bilgi kaynaklarının araştırılması, tespit edilen bilgi kaynaklarından veri toplanabilmesi için faaliyetlerin yürütülmesi, bilgilerin toplanması ve analizi, vergi incelemelerinde yararlanılmak üzere, iç ve dış kaynaklardan alınan bilgilerin veri ambarına aktararak değerlendirilmesi, alınan çıktıların incelenmek üzere denetim birimlerine gönderilmesi ve veri ambarındaki bilgilerin tüm denetim birimlerinin kullanımına sunulması için veri ambarı (VERİA) oluşturularak bilgilerin değerlendirilmesi ve denetim birimlerinin kullanımına sunulması çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır.

Bankalar, özel finans kurumları, sigorta şirketleri, aracı kuruluşlar, portföy yönetim şirketleri, diğer borsa aracı kuruluşları, posta ve telgraf teşkilatı, factoring şirketleri, tüketici finansman şirketleri, finansal kiralama şirketleri, yetkili müesseseler (döviz büroları), ikrazatçılar, kıymetli maden aracı kuruluşları ve Takasbank'tan 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ilişkin bazı bilgiler alınarak veri ambarına aktarılmıştır.

-Veri ambarı sisteminde bulunan bilgiler şunlardır:

- Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin mal ve hizmet alımlarına, mal ve hizmet satışlarına ilişkin bildirim (Form B, Form Ba ve Form Bs),
- Vergi inceleme raporu ile sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge kullandığı veya düzenlediği tespit edilen mükellefler (Form 11),
- Gayrimenkul alım, satımı yapan kişiler hakkında bilgiler, Gayrimenkul ipotek işlemleri,
- Kredi kartı ile satış yapan üye iş yerlerinin satış tutarlarına ilişkin bankalardan alınan bilgiler,
- T.C. Merkez Bankası'ndan alınan 50.000 ABD Doları veya eşitini aşan dövizlerin yurt dışına transfer işlemlerine ilişkin bilgiler,
- Devlet Malzeme Ofisine mal ve hizmet satanlar,
- Banka ve Özel finans kurumları bilgileri,
- Sigorta şirketleri bilgileri,
- Aracı kuruluşlar, portföy yönetim şirketleri, diğer borsa aracı kuruluşları bilgileri,
- Posta ve telgraf teşkilatı bilgileri,
- Factoring şirketleri bilgileri,
- Tüketici finansman şirketleri bilgileri,
- Finansal kiralama şirketleri bilgileri,
- Yetkili müesseseler (döviz büroları) bilgileri,
- İkrazatçılardan alınan bilgiler,
- Kıymetli maden aracı kuruluşları bilgileri,

- Takasbank bilgileri,
- Adalet Bakanlığı (UYAP kapsamında avukat ve bilirkişilerin) bilgileri.

KAYNAKÇA

Gelir İdaresi Başkanlığı (2008). **2008 Yılı Faaliyet Raporu**

[http:// www.gib.gov.tr](http://www.gib.gov.tr) (çevrimiçi erişim)

[http:// www.bilgitoplumu.gov.tr](http://www.bilgitoplumu.gov.tr) (çevrimiçi erişim)

[http:// www.efatura.gov.tr](http://www.efatura.gov.tr) (çevrimiçi erişim)

Keser Berber, Leyla(2006). **Elektronik Fatura ve Şirketlerin Dijital Mali Denetimi**. Ankara : Yetkin Yayınları

